

## **Lukiokoulutuksen jatkuvan haun opiskelijaksiotto**

**Porin lukiossa** opiskelijaksi ottaminen nuorille tarkoitettuun päivälukiokoulutukseen tapahtuu pääasiallisesti valtakunnallisessa yhteishaussa. Valtakunnallisista hakumenettelyistä säädetään ammatillisen koulutuksen, lukiokoulutuksen ja perusopetuksen jälkeisen valmistavan koulutuksen hakumenettelystä annetussa valtioneuvoston asetuksessa (294/2014). Asetuksella säädetään ammatillisen koulutuksen ja lukiokoulutuksen yhteishausta, jonka kautta hakeudutaan suorittamaan ammatillista perustutkintoa ja nuorille tarkoitettua lukiokoulutusta. Yhteishaun tarkoituksena on perusopetuksen päättävän ikäluokan mahdollisimman sujuva siirtyminen perusopetuksen jälkeiseen koulutukseen.

1.8.2019 voimaan astuneessa lukiolaissa otetaan käyttöön valtakunnallista yhteishakua täydentämään jatkuvan haun käsite. Lain 19 §:n 3 momentin mukaan koulutuksen järjestäjä päättää jatkuvasta hausta ja siihen liittyvistä menettelyistä täytettäessä sellaisia opiskelupaikkoja, joita ei täytetä valtakunnallisin hakumenettelyin. Jatkuvassa haussa henkilö voi hakeutua koulutukseen jättämällä hakemuksen koulutuksen järjestäjän päättämien hakuaikojen ja -menettelyiden mukaisesti (HE 41/2018 vp). Yhteishaun ulkopuolisen koulutuksen opiskelupaikkojen ohella myös yhteishaussa täyttämättä jääneet opiskelupaikat voidaan yhteishaun päätyttyä täyttää jatkuvassa haussa. Uuden säännöksen tarkoituksena ei ole muuttaa yhteishaun asemaa pääasiallisena hakeutumisväylänä nuorille tarkoitettuun lukiokoulutukseen eikä säännös mahdollista hakijoiden yhdenvertaisesta kohtelusta poikkeamista.

Lukiolain 20 §:n mukaan koulutuksen järjestäjä päättää opiskelijaksi ottamisesta oppilaitokseen. Opiskelijaksi ottamista koskevassa päätöksenteossa noudatetaan, mitä hallintolaissa säädetään. Opiskelijaksi ottamista koskevaan päätökseen saa vaatia oikaisua aluehallintovirastolta. Opiskelijat otetaan suorittamaan joko nuorille tai aikuisille tarkoitettua lukiokoulutuksen oppimäärää. Lukiokoulutuksen oppimäärän ohella opiskelija otetaan suorittamaan myös ylioppilastutkintoa.

Lukiolain 21 §:n nojalla koulutukseen voidaan ottaa opiskelijaksi henkilö, joka on suorittanut perusopetuksen oppimäärän tai sitä vastaavan aikaisemman oppimäärän. Opiskelijaksi voidaan ottaa myös henkilö, joka on suorittanut sellaisen ulkomaisen koulutuksen, joka asianomaisessa maassa antaa kelpoisuuden lukiokoulutusta vastaaviin opintoihin. Hakijan on tällaisissa tapauksissa esitettävä koulutuksen järjestäjälle asian arvioimiseksi tarvittava riittävä selvitys. Opiskelijaksi voidaan painavasta syystä ottaa myös henkilö, joka ei ole suorittanut perusopetuksen oppimäärää taikka vastaavaa aikaisempaa oppimäärää tai ulkomaista koulutusta, mutta jolla koulutuksen järjestäjä katsoo olevan riittävät edellytykset opinnoista suoriutumiseen. Opiskelijaksi ottamista koskeva päätös tulee tällöin perustella. Koulutuksen järjestäjä voi edellyttää hakijalta asian arvioimiseksi tarpeellista selvitystä tai näyttöjä. Painavan syyn vaatimus ja päätöksen perusteleminen velvollisuus korostavat sitä, että säännöksessä tarkoitettujen henkilöiden ottamiseen opiskelijoiksi lukiokoulutukseen tulee

suhtautua pidättyvästi. Pääsääntöisesti perusopetuksen päättötodistusta tai vastaavaa ulkomaista todistusta vailla oleva henkilö tulee ohjata hakeutumaan perusopetuslaissa tarkoitettuun opetukseen.

Lukiolain 22 § edellyttää, että opiskelijaksi ottamisessa sovelletaan yhdenvertaisia valintaperusteita. Periaatetta on noudatettava yhtä lailla täytettäessä opiskelupaikkoja sekä valtakunnallisien hakumenettelyin että jatkuvassa haussa. Nuorille tarkoitettussa lukiokoulutuksessa opiskelijaksi ottamisen perusteina käytetään hakijoiden aiempaa hakumenestystä ja hakutoiveita sekä koulutuksen järjestäjän päätösten mukaisesti mahdollisesti järjestettäviä valinta- tai soveltuvuuskokeita ja muita näyttöjä (opiskelijaksi ottamisen perusteista lukiokoulutuksessa annettu opetusministeriön asetus 856/2006).

Nuorille tarkoitetun päivälukion jatkuvan haun opiskelijaksi otosta päättää lukion rehtori. Jatkuva haku on tarpeellinen mm. opiskelijaksi hakijan muuttaessa Poriin. Tällöin lukiossa ei kuitenkaan välttämättä ole vapautunut yhteishaussa täytettyjä paikkoja. Jatkuvassa haussa voidaan perustellusta syystä ylittää koulutuslautakunnan päätöksen mukaiset alkuperäiset aloituspaikat vähäisessä määrin. Jatkuvan haun päätöksellä voidaan täyttää myös yhteishaun jälkeen vapautuneet opiskelupaikat. Hakijan on esitettävä hakiessaan perusopetuksen päättötodistus. Hakijoilta, joilla ei ole suomalaista peruskoulun päättötodistusta, selvitetään kielikokeella (pääosin haastattelulla, mahdollisesti myös kirjallisessa kokeella) lukio-opintojen edellyttämä riittävä kielitaito. Hakijoiden on myös toimitettava lukion rehtorille todistus suomalaista perusopetuksen päättötodistusta vastaavien opintojen suorittamisesta sekä käännös mainitusta todistuksesta. Koulujärjestelmien todistusten vertailtavuuden ongelmien vuoksi hakijaa voidaan myös haastatella, jotta selvitetään hakijan valmius ja kyky aloittaa lukio-opinnot. Otettaessa opiskelijoita lukioon jatkuvassa haussa nuorille tarkoitettuun lukiokoulutukseen opiskelijaksi valittavilta edellytetään yhdenvertaista lähtötasoa hakulinjan yhteishaussa viimeisenä valitun opiskelijan lähtötason kanssa. Jatkuvan haun opiskelijaksi otosta nuorille tarkoitettuun lukiokoulutukseen päätetään 6 kertaa lukuvuodessa. Jatkuvan haun hakemukset jätetään 1.8., 15.9., 15.11., 15.1., 15.3. ja 15.6 mennessä lukion rehtorille. Hakemuksessa hakija perustelee hakemuksensa syyt.

**Porin aikuislukiossa** opiskelijaksi ottamisessa sovelletaan yhdenvertaisia valintaperusteita. Aikuislukiossa opiskelun voi aloittaa periodien vaihteessa. Periodeja on lukuvuoden aikana 5, ne ovat näkyvillä kotisivuilla.

Lukiolain 22 §:n 4 momentin mukaan koulutuksen järjestäjä päättää aikuisille tarkoitettuun lukiokoulutukseen, yhden tai useamman lukiokoulutuksen oppimäärään kuuluvan oppiaineen opintoihin sekä lukiokoulutukseen valmistavaan koulutukseen opiskelijaksi ottamisen perusteista. 2019 uudistuneessa laissa alle 18-vuotiaan hakijan aikuisille tarkoitettuun lukiokoulutukseen ottamista koskevaa sääntelyä on tarkennettu aiempaan nähden, koska asiaa koskevissa käytännöissä on aiemmin havaittu olleen epäselvyyksiä. Alle 18-vuotiaan ottamisen opiskelijaksi aikuisille tarkoitettu lukiokoulutukseen tulee perustua hakijan

terveydentilaan tai henkilökohtaiseen elämäntilanteeseen liittyvään perusteltuun syyhyn, jonka vuoksi hakija ei kohtuudella pysty opiskelemaan päätoimisesti nuorille tarkoitettussa lukiokoulutuksessa. Opiskelijaksi ottaminen ei siis voi perustua koulutuksen järjestäjän toimintaan liittyviin syihin, kuten opiskelijaryhmien muodostamiseen, tai esimerkiksi pelkästään opiskelijan heikkoon opintomenestykseen nuorille tarkoitettussa koulutuksessa. Alle 18-vuotiaan opiskelijaksi ottamisesta aikuisille tarkoitettuun lukiokoulutukseen tulee tehdä erillinen päätös myös silloin, kun opiskelija siirtyy koulutukseen saman koulutuksen järjestäjän nuorille tarkoitettusta lukiokoulutuksesta. Opiskelijaksi ottamista koskevassa päätöksessä tulee yksilöidä säännöksessä tarkoitettu perusteltu syy opiskelijaksi ottamiselle.

Tutkinto-opiskelijat aikuislukiossa: Porin aikuislukion otetaan opiskelijoita suorittamaan aikuisille tarkoitettua lukiokoulutuksen oppimäärää ja sen yhteydessä suorittamaan myös ylioppilastutkinnon.

Opiskelijaksi otetaan perusopetuksen suorittaneita 18 vuotta täyttäneitä henkilöitä. Poikkeustapauksessa rehtorin päätöksellä opiskelijaksi voidaan ottaa painavin perustein myös alle 18-vuotias henkilö (terveydelliset, sosiaaliset tai muut syyt). Aikuislukioon hakija kutsutaan henkilökohtaiseen haastatteluun vararehtorin tai opinto-ohjaajan luo. Haastattelussa kartoitetaan opiskelijan tilannetta: ikä, aikaisempi koulutus ja lukio-opintojen tavoitteet. Opiskelija esittää perusopetuksen päättötodistuksen ja mahdollisiin muihin koulutuksiin liittyvät todistukset. Yhdessä opiskelijan kanssa tehdään henkilökohtainen opiskelusuunnitelma, josta ilmenee lukio-opinnoissa etenemisen tahti ja ylioppilastutkintoon liittyvät asiat. Mikäli hakijalla on ennestään lukio-opintoja, tutkitaan suoritettujen opintojen hyväksiluvun mahdollisuus. Aikuislukion tutkinto-opiskelijaksi otosta päättää aikuislukion rehtori.

Ammatillisen tutkinnon pohjalta ylioppilastutkinnon suorittavat opiskelijat: Opiskelijalla, jolla on suoritettuna 3-vuotinen ammatillisen koulutuksen tutkinto, on oikeus osallistua ylioppilastutkintoon. Aikuislukiossa tällaiset henkilöt opiskelevat vain 5-6 ainetta, joissa he aikovat suorittaa ylioppilaskokeen ja valmistua ylioppilaaksi. He vahvistavat aikuislukiossa opiskelulla osaamistaan ylioppilaskirjoitusaineissa. Hakija kutsutaan henkilökohtaiseen haastatteluun vararehtorin tai opinto-ohjaajan luo. Haastattelussa kartoitetaan opiskelijan tilannetta: aikaisempi koulutus ja lukio-opintojen tavoitteet. Opiskelija esittää perusopetuksen päättötodistuksen, ammatillisen tutkinnon todistuksen ja mahdollisiin muihin koulutuksiin liittyvät todistukset. Yhdessä opiskelijan kanssa tehdään henkilökohtainen opiskelusuunnitelma, josta ilmenee lukio-opinnoissa etenemisen tahti ja ylioppilastutkintoon liittyvät asiat. Mikäli hakijalla on ennestään lukio-opintoja, tutkitaan suoritettujen opintojen hyväksiluvun mahdollisuus. Ammatillisen tutkinnon pohjalta tai samanaikaisesti sen rinnalla lukio-opintoja suorittavan henkilön opiskelijaksi otosta ei tehdä rehtorin päätöstä.

Aineopiskelijat : Aikuislukioon voi hakea opiskelemaan vain yhtä tai useampaa oppiainetta tai opintojaksoa ilman, että tavoitteena on lukion koko oppimäärä ja ylioppilastutkinto. Hakija

kutsutaan henkilökohtaiseen haastatteluun vararehtorin tai opinto-ohjaajan luo. Haastattelussa kartoitetaan opiskelijan tilannetta: aikaisempi koulutus ja lukio-opintojen tavoitteet. Tällöin ei opiskelupaikan saamisen edellytyksenä ole perusopetuksen päättötodistusta. Opiskelijaksi ottamisella ei ole mitään ennalta määrättyjä kriteerejä, vaan kaikille halukkaille tarjotaan mahdollisuus kehittää osaamistaan jossakin tiettyssä oppiaineessa. Opiskelijoiden lähtökohdat ja tavoitteet ovat moninaiset. Aineopiskelijaksi ottamisesta ei tehdä rehtorin päätöstä.

Aikuisten perusopetus Porin aikuislukiossa: Porin aikuislukio tarjoaa aikuisten perusasteen päättövaiheen opintoja. Opiskelijavalinnat tehdään 2-3 kertaa lukuvuodessa. Aikuislukion kotisivulla ilmoitetaan lähtötasotestien ajankohdat. Opiskelijavalinta perustuu Ohjausta maahanmuuttajan perusopetuspolulle –hankkeessa laadittuun luku- ja kirjoitustaidon testikokonaisuuteen, englannin kokeeseen, matematiikan kokeeseen ja haastatteluun. Porin aikuislukiossa aikuisten perusasteen päättövaiheen opiskelijapaikkoja on 15. Opiskelijaksi voidaan ottaa kesken lukuvuoden uusia opiskelijoita, mikäli ryhmään on tullut tilaa edellisten opiskelijoiden valmistuttua tai muutettua pois paikkakunnalta. Kaikki hakijat osallistuivat testeihin ja haastatteluun, koska testikokonaisuutta käytetään paitsi opiskelijavalinnassa myös mielekkään henkilökohtaisen koulutuspolun rakentamisessa ja opiskelijoiden lähtötason dokumentoinnissa osana jatkuvaa arviointia. Porin aikuislukiossa tarjotaan vain perusasteen päättövaiheen opintoja, ei lainkaan perusasteen alkuvaiheen opintoja. Kaikkien hakijoiden valmiudet eivät ole riittäneet perusasteen opintoihin. Heitä neuvotaan hakeutumaan perusasteen alkuvaiheen opintoihin, jotta he saavuttaisivat varsinkin suomen, englannin ja matematiikan osaamisessa perusasteen päättövaiheessa vaadittavan tason. Alkuvaiheen opintoja järjestetään mm. Eurajoen kristillisessä opistossa. Lähtötasotestin kokeet on pisteytetty 0-3. Koska kokeita on 3, maksimipistemäärä on 9. Hakija ei voi saada opiskelupaikkaa, mikäli hän jossakin kokeessa saa 0/3 pistettä. Opiskelijat laitetaan lähtötasotestin yhteispistemäärän mukaan paremmuusjärjestykseen. Edellytyksenä on, että hakija on saanut kaikista kokeista vähintään 1/3 pistettä. Valittavien opiskelijoiden määrä riippuu siitä, montako opiskelupaikkaa aikuisten perusopetuksessa on vapaana. Perustellusta syystä rehtori voi ottaa aikuisten perusasteen päättövaiheeseen opiskelijan, joka ei kaikilta osin täytä valintakriteerejä. Edellytyksenä kuitenkin on, että opiskelijan katsotaan olevan kykenevä suorittamaan kyseinen oppimäärä tavoiteajassa. Koulutukseen valituista opiskelijoista rehtori tekee opiskelijaksi ottamisen päätöksen.